N^er 26. 2 Marca.

Rok 1830. Wtorek.

GONIEC KRAKOWSKI,

DZIENNIK POLITYCZNY, HISTORYCZNY i LITERACKI.

KRAKOW

Dnia 2 *Marca* 1830.

Od kilku dni, coraz silnieysza odwilż z deszczem i śniegiem, zapowiada w krótce ogromne wylewy wód.

Niektóre gazety zagraniczne rozgłosiły zatrważaiącą wieść, jakoby w kraiu rzeczypospolitey naszey, istniała niebezpieczna zaraza na bydło. Atoli jesteśmy upoważnieni ogłosić, że podług urzędowych raportów, nadeszłych z tych wszystkich punktów na których niejakie poślaki zarazy tey dostrzeżonemi były, takowa iuż dziś do szczętu przytłumioną została.

(*Nadesłane.*) Gazeta poznańska zawiera w dodatku swoim długi bardzo artykuł, przeciw pismu o romantykach w Nrze 14 Gońca bezimiennie umieszczoném. Gdy atoli autor nic tam takiego niepowiedział, coby już oklepaném w literaturze nie było; przeto jako małemu kopiście zdań cudzych, nierozumiejącemu nawet o co rzecz idzie, albowiem czyni nam zarzut, jakobyśmy ganili romantyczność, a my tylko ubolewaliśmy nad ograniczonemi głowami chorych jey wielbicielów, do których instytutu miłosiernego i autor ma wielkie prawo bydź przyjętym; zostawiamy mu otwarte pole popisywania się z rozwlekłemi zdaniami, wartającemu dodatków do gazetowych — Wiek nasz wysilił się widocznie. — Karły zaczynają przybierać groźną postawę olbrzy-

mów, — papugi opanowały *retorykę*, — gust i dowcip dostał się pod berło wieyskich bakałarzy;.... biada nam! gdyby tak na zawsze pozostało. *** ....

Polityka.

XXVI. BULETYN

NOWOŚCI ZAGRANICZNYCH.

KRÓLESTWO POLSKIE. (*Warszawa* 21 *Lutego*.) N. Pan dekretem swym pod dniem 21 stycznia r. b. w Petersburgu wydanym postanowić raczył: aby w Warszawie i Włocławku założone zostały niezwłocznie magazyny, w celu przyjmowania zboża i innych płodów rolniczych, któreby własciciele ziemscy do nich na skład oddawać chcieli. — Magazyny te postawione będą kosztem banku polskiego, który zaliczać będzie na płody w tychże składane; sposób zaś w jakim zboże na skład przyjmowane bydź ma, oraz ilość opłaty na przechowanie, późniey ogłoszone zostaną.

Drugim dekretem téyże daty, upoważniony został bank polski do puszczenia w obieg własnych biletów, które będą mogły bydź 5, 10, 50, 100, 500 i 1000 złotowe. Osobne postanowienie przepisze kolor i formę tychże biletów. Kommissya umorzenia długu kraiowego czuwać będzie, aby wartość biletów bankowych wraz z biletami kassowemi nie przewyższała ilości funduszu na własność banku przeznaczonego. Bilety wspomnione służyć będą ukazicielowi bez żadnego procentu, przyjmowane zaś będą we wszystkich kassach za gotowiznę. Nikt niebędzie mógł bydź do przyjmowania takowych biletów przymuszanym. Bilety bankowe zniszczone lub zgubione, wynagradzane nie będą.

Dnia 18 b. m. i r. pierwszy raz od ostatniego prawa seymowego wprowadzona była sprawa rozwodowa, w któréy jedna strona była rzymsko-katolickiego, druga augsburskiego wzynania. Pierwszy raz jako obrońca małżeństwa zasiadł w sądzie naywyższym radca konsystorza P. Teichman; ze strony rzymskiego wyznania podobnego o-

brońcy nie było. Wprowadzano sprawę przez 6 dni. Radca konsystorza wyznania augsburskiego we wnioskach swoich był za nieuważnieniem małżeństwa i sąd naywyższy przychylił się do jego wniosku.

Wkrótce wyjdzie na widok publiczny dzieło we trzech tomach pod tytułem: *Przysłowia Narodowe* z wyjaśnieniem źródła, początku, oraz sposobu ich użycia, okazuiące charakter, zwyczaie i obyczaie, przesądy, starożytności, i wspomnienia oyczyste, przez Kazimierza Władysława Woycickiego: z godłem wziętém z przysłów A. M. Fredry: »Cudze rzeczy wiedzieć ciekawość iest, a swoie potrzeba.»

Od dnia 10 do 17 b. m. przystąpiło do towarzystwa oszczędności osób 53 z summą złp. 37,310; odebrało zaś fundusze swoje osób 4 z summą złp. 2,432 gr. 4.

Na wczorayszéy giełdzie warszawskiéy płacono za polskie listy zastawne nie licząc wartości kuponu wynoszącéy gr. 19, po 99 zł. 15 gr.; za polskie obligacye udziałowe żądano po 385, rossyjskie imperyały kupowano po 31 zł. 20 gr.; pruskie frydrychsdory po 34; rossyjskie assygnaty po 180.

ROSSYA. Program wstępnego posłuchania posłów tureckich.

Oddawszy pierwszą wizytę wicekanclerzowi i zaniosłszy prośbę o posłuchanie za jego pośrednictwem, posłowie zostaną zawiadomieni przez mistrza obrzędów o dniu, który Cesarz Jmć przeznaczył na onych posłuchanie.

W dniu przeznaczonym na ich posłuchanie, ekwipaże dworskie, w liczbie dostateczney dla posłów i osób znamienitych ich orszaku, staną przy wniyściu pałacu zimowego, znayduiącem się na przeciw sztabu ieneralnego.

Od rzeczonego wniyścia po wschodach, do przedpokoju, w pokoju gwardyi konnéy, następnym i pokoju służby aż do pokoju pod kolumnami, przeznaczonego na pokój poczekania, w pokoju kawalergardów, gwardyi pieszey, poprzedzającym kościół, w następnym, pokoju dam honorowych, sali białey i galeryi portretów aż do drzwi sali Sgo Jerzego,

będzie utworzony szpaler kawalergardów i gwardyi konnéy. W sali S. Jerzego i w małéy sali tronowey formować będą szpaler granadyerowie pałacowi.

Wszyscy woyskowi i osoby płci obojéy mający wstęp na pokoje, zbiorą się rano w pałacu zimowym. Kupcy wpuszczani będą za biletami. — W oznaczoney godzinie, pułkownik hrabia Strogonów, Adjutant Cesarza Jmci, uda się z ekwipażami dworskiemi do pałacu, w którym mieszkają posłowie i zaprosi ich na posłuchanie. Adjutant Cesarza Jmci przybywszy, przyięty będzie przy wschodach przez urzędnika poselstwa. Osoby znamienite umieszczone przy poselstwie, przyjmą go na górze wschodów, a sami posłowie w pierwszym pokoju swoich apartamentów.

Posłowie wchodząc do swoiego salonu, dozwolą Adjutantowi Cesarza Jmć póyść po prawey, który dopełniwszy swego zlecenia, po wzajemnych zwyczaynych grzecznościach z obojéy strony, wsiądzie z nimi do powozu. Posłowie zaymą mieysce w tyle pierwszey karety, a Adjutant Cesarza Jmci na przodzie. Osoby należące do orszaku wsiędą do drugich karet.

Jadąc do pałacu zimowego, posłowie udadzą się wielką ulicą po nad kanał, przejeżdżać będą po pod admiralicyą i udadzą się na plac pałacu, i przybędą do tych samych wschodów, od których ekwipaże były po nich wyjechały. Przy wniyściu przyjęci będą przez dwóch Adjutantów obrzędów, znaydować się tam będzie dwóch furyerów nadwornych i dwóch laufrów, którzy ich będą poprzedzać.

Znaydujące się na drodze, którą przejeżdzać będą, woyska, oddawać im będą honory woyskowe.

Na górze wschodów przyjęci zostaną przez mistrza obrzędów; w pokoju gwardyi konney przez marszałka Dworu. Udadzą się do pokoju na poczekanie przeznaczonego, gdzie będą przyjęci przez W. Marszałka i W. Mistrza obrzędów. Posłowie będą proszeni usiąść i podana im będzie kawa i chłodniki. Pod ten czas W. Szambelan zawiadomi o ich przybyciu N. Pana i gdy Cesarz da rozkaz, będą

wprowadzeni na posłuchanie przez pokóy dyamentowy, salę kawalergardów, pokóy dam honorowych, salę białą i galeryą portretów, gdzie zatrzymają się, aż W. Szambelan otrzymawszy rozkazy N. Pana, zaprosi ich aby weszli do sali tronowey zwanéy Sgo Jerzego.

Gdy N. cesarz Jmć i N. cesarzowa Jmć, W. xiążę Następca tronu, W. xiążę Michał, i wszystka N. rodzina cesarska z xięciem Albertem pruskim, udadzą się ze swoich pokoiów do sali ś. Jerzego, przechodząc eremitaż, NN. cesarstwo zaymą mieysce przed ostatnim podnożkim tronu; W. xiążę następca tronu, jakoteż rodzina cesarska i xiąże Albert pruski, zajmą po prawéy trybunę dla siebie przygotowaną, damy honorowe umieszczą się cokolwiek daléy w téj saméj trybunie. Obok N. cesarza będzie W. xiąże Michał, a w niejakiéy odległości ministrowie domu cesarza Jmć, wicekanclerz, jenerał pełniący obowiązki majora jeneralnego woyska lądowego, major jeneralny marynarki i jenerał adjutant pełniący służbę. Obok trybuny rodziny cesarskiéy, będą członkowie rady i senatu; daléy jenerałowie i oficerowie gwardyi; po prawéj tronu, wszystek sztab jeneralny woyska lądowego i morskiego Cesarza Jmć. Na przeciw trybuny rodziny cesarskiéy, po lewey stronie tronu, będzie trybuna ciała dyplomatycznego, obok któréy zaymą mieysce panny honorowe; daley dwór, potém damy z miasta i urzędnicy cywilni piérwszych cztérech klass. W sali białéy zbiorą się oficerowie wszystkich stopni woysk liniowych i inne osoby maiące wstęp do dworu; kupcy będą wpuszczeni za biletami do sali kawalergardów. Wielki szambelan, otrzymawszy rozkaz od N. Pana wprowadzenia posłów na posłuchanie, uda się do galeryi portretów i zaprosi posłów aby weszli do sali tronowéy, otoczeni wszystkiemi osobami, które ich przyjmowały w pałacu, poprzedzeni adjutantami obrzędów i mistrzem obrzędów; osoby należące do ich orszaku póydą za nimi i Halil basza będzie sam niósł listy wierzytelne. Wchodząc do sali tro-

nowéy, pomienione osoby dworu zaymą mieysce obok reszty osób dworu.

Posłowie wszedłszy do sali uczynią piérwszy pokłon; przyszedłszy na środek sali, gdzie się cały ich orszak zatrzyma i czekać będzie cały czas posłuchania, uczynią drugi pokłon; nakoniec zbliżywszy się, w nieiakiem oddaleniu od cesarza, uczynią trzeci pokłon, i wtedy Halil basza będzie miał mowę w ięzyku tureckim, którą w języku rossyjskiem odczyta głośno jeden z urzędników na to przeznaczony. Gdy się to odczytanie skończy, ten sam poseł zbliży się do Cesarza Jmć i odda mu listy wierzytelne. Cesarz Jmć przyiąwszy je odda je wicekanclerzowi, który je złoży na stole do tego przygotowanym i niebawem potém odpowie na mowę posła w imieniu Cesarza Jmć. Tłómacz ministra spraw zewnętrznych odczyta takową po turecku. Poczém Cesarz Jmć, a za nim posłowie udadzą się do pokoiu przyległego, gdzie będzie przypuszczony rzeczony tłumacz.

Tymczasem N. Cesarzowa Jmć poprzedzona dworem, i maiąc za sobą damy dworu, uda się przez salę kawalergardów do małéy sali tronowéy.

Posłowie otrzymawszy pozwolenie od N Cesarza do przedstawienia mu osób swoich orszaków, i te wprowadzone przez wielkiego mistrza obrzędów udadzą się do pokoiu, w którym będzie Cesarz Jmć.

Wychodząc z posłuchania prywatnego od Cesarza Jmć, posłowie, otoczeni orszakami, które ich wprowadziły do sali S. Jerzego, udadzą się do pokoiu kawalergardów; tam zatrzymaią się dopóki wielki szambelan, zwiastowawszy ich przybycie, nie zaprosi ich wniyść do sali, w któréy N. Cesarzowa Jmć będzie przy pierwszym podnóżku tronu; wszystek dwór będzie tam ustawiony, damy po prawéy a mężczyzni po lewey stronie Cesarzowéy Jmć.

Posłowie uczynią nayprzód pokłon wchodząc, drugi na środku sali, gdzie się ich orszak zatrzyma, nakoniec uczynią trzeci pokłon w nieiakiém oddaleniu od tronu. Halil

basza będzie miał mowę po turecku, którą odczyta po rossyjsku głośno, do tego przeznaczony urzędnik. Wicekanclerz odpowie imieniem N. Cesarzowéy Jmć, a tłumacz ministra spraw zewnętrznych odczyta tę odpowiedź po turecku, poczém posłowie przedstawią N. Cesarzowéy osoby do ich orszaku należące. Posluchanie się kończy, posłowie odchodząc uczynią trzy razy ukłony zwyczayne i powrócą do pokoiu oczekiwania z temi samemi osobami i tym samym porządkiem jaki wprzód był zachowywany. Odpocząwszy tamże zostaną odprowadzeni przez też same osoby i na to samo mieysce gdzie te osoby czekały na ich przyjęcie, — zkąd posłowie powrócą do swojego domu w tym samym sposobie iak przybyli do pałacu.

BRAZYLIA. (*Z Londynu* 13 *Lutego.*) Pisma publiczne brazyliyskie do dnia 19 Grudnia tu doszłe, potwierdzaią wiadomość o nieprzyiemnym wypadku cesarza D. Pedra z pojazdem, którym sam kierował; lecz zapewniaią, że uderzenie niebyło tak szkodliwe iak z początku głoszono, i że iuż tak sam cesarz, iak córka jego i szwagier, zupełnie wyzdrowieli. — (A zatem *Gazeta Francyi* podług zwyczaiu, przesadziła swe doniesienia.)

HISZPANIA. (*Z Madrytu* 4 *Lutego.*) Król doznał tu wypadku wysiadaiąc z poiazdu, że o mało nogi niezłamał. — W Kadyxie ma się zebrać na wiosnę korpus woyska który popłynie do Hawany. — Domyślaią się, że to ma bydź w celu nowey wyprawy do Mexyku.

FRANCYA. (*Z Paryża* 14 *Lutego.*) Dziennik ministeryalny posądził lewą stronę przyszley izby deputowanych, że na prywatnych schadzkach naradza się nad zmianą dynastyi; — na co P. Beniamin Constant w dobitnych wyrazach odpowiedział, wyświecaiąc całą fałszywość tego domniemania.

Tłusty wół którego tu w ostatni wtorek wedle zwyczaiu maią rzeźnicy oprowadzać w uroczystey paradzie, waży aż 3000 funtów!.........

NIDERLANDY. (*Z Hagi* 16 *Lutego.*) Przed trzema dniami poymano tu P. Tilemans referendarza w ministerstwie spraw zagranicznych i zawieziono natychmiast do Bruxelli. Papiery jego zapieczętowane zostały. Mówią iż to nastąpiło w skutku processu przeciwko Panu Potter oskarżonemu o nadużycie wolności druku, i dążeniu do wzniecenia rozruchów.

ANGLIA. (*Z Londynu* 13 *Lutego*). Na posiedzeniu izby d. 11 b. m. Pan O'Connel wniósł petycyą przez znaczną liczbę obywateli podpisaną, aby rząd niezliczone mnóstwo praw W. Brytanii, po niezmiernych folialach rozrzuconych, a zatem niedostępnych jak tylko samym prawnikom, kazał zebrać w jednę xięgę w sposobie zrozumiałym i do pojęcia każdego zastósowanym. — W izbie zaś wyższey dnia 12. Lord Holland wyrzucał rządowi zbyteczną uległość dla Rossyi w woynie i przy zawieraniu traktatu pokoju z Turcyą Rozwodził się następnie w temże samym duchu względem spraw Grecyi, oświadczając nakoniec, że z tych względów wielką ma nieufność w działaniach dotychczasowych ministerstwa. —

Hrabia Aberdeen minister spraw zagranicznych, zbijając kategorycznie w swoie zarzuty lorda Holland, zapewnia go: »*że Anglia nigdy nie była w korzystnieyszem położeniu do rozpoczęcia woyny, na przypadek potrzeby, jak jest dzisiay.*»

PORTUGALIA. (*Z Lizbony* 1 *Lutego.*) D. Miguel nałożył na klasztory 150,000 f. s. kontrybucyi. (6,000,000 zlp.) Na ostatniey radzie ministrów w pałacu Queluz, uchwalić miano ogólną amnestyą.

(*Z Londynu* 13 *Lutego.*) Rozeszła się tu słaba wprawdzie jeszcze pogłoska, że D. Pedro Cesarz Brazylii, wypowiedział już woynę D. Miguelowi.

Don Miguel kazał w pałacu Queluz wyporządzać śpiesznie część pokojów, dla przyszłey swéy małżonki. Z kim się atoli ma żenić?— dotąd niewiadomo.
